

ประโยค ๑-๒

แปล มคธเป็นไทย

สอบ วันที่ ๒๕๖

แปล โดยพยัญชนะ

๑ อตีเต พาราณสีรณโฏ ปุตโต เอกํ นิโครธรุกข์ อุปสงกมิตวา ตตถ นิพพตฺตาย เทวตยา
อายุจิจิ “สามิ เทวราช อิมสมิ ชมพุทฺธิเป เอกสตราชาโน เอกสทอคฺคฺมเหสีโย, สจาทํ ปิตุ อจฺจน
รชชํ ลภิสฺสามิ, เอเตสํ คลโลทิตน พลีสํ กริสฺสามิตี ๗ โส, ปิตริ กาลกเต, รชชํ ปตฺวา “เทวตยา
เม อานูภาเวน รชชํ ปตฺตํ, พลิมสฺสา กริสฺสามิตี มหติยา เสนาย นิภขมิตฺวา เอกํ ราชาโน อตฺตโน
วเส วตฺเตตฺวา เตน สทฺธิ อปรมฺปิ อปรมฺปีติ สพุเพ ราชาโน อตฺตโน วเส กตฺวา สทฺธิ อคฺคฺมเหสี
ทียา คจฺจนฺโต, อคฺคฺเสนสฺส นาม สพุพนินฺจฺจุสฺส รณโฏ ฆมฺมทินฺนา นาม อคฺคฺมเหสี ครุคฺคฺพฺภา,
ตํ โอหยา คนฺตฺวา “เอตฺตํ ชนํ วิสฺปานํ ปายตฺวา มาเรสฺสามิตี รุกฺขมูลํ โสธาเปสิ ๗

เทวตา จินฺตฺสิ “อโย รชา เอตฺตเก ราชาโน คนฺหนฺโต มํ นิสฺสาย คนฺหาติ, เตสํ
คลโลทิตน มยฺหํ พลิกมฺมํ กาทฺกามา, สเจ ปนายํ เอเต ฆาเตสฺสติ, ชมพุทฺธิเป ราชาวิโส อจฺจิชฺชิสฺสติ,
รุกฺขมูลํ เม อสุจิจิ ภวิสฺสติ, สกฺขิสฺสามิ นุ โข ตํ นิวาเรตฺนฺติ ๗ สธา อุปฺชาเรตฺตี “นาหํ สกฺขิสฺสามิตี
ญตฺวา อญฺญํ เทวตํ อุปสงกมิตฺวา ตมตฺถํ อโรเจตฺวา “ตวํ สกฺขิสฺสตีติ อาห ๗ ตายปิ ปฏิภฺชิตฺตา
อญฺญํ อญฺญํปีติ เอวํ สกฺลจกฺกวาพเทวตยา อุปสงกมิตฺวา ตาหิปี ปฏิภฺชิตฺตา จตฺนุนํ มหาราชาโน
สนฺติกํ คนฺตฺวา “มยํ น สกฺโกม, อมฺหากํ ปน รชา อมฺเหติ ปุณฺณเณ จ ปณฺญาจ จ วิสิญฺโฐ, ตํ
ปุจฺจมาติ เตหิปี ปฏิภฺชิตฺตกาเล สกฺกํ อุปสงกมิตฺวา ตมตฺถํ อโรเจตฺวา “เทว ตุมฺहेสุ
อปฺปอสฺสุกฺกตฺตํ อापนฺเนสุ, ชตฺติยวิโส อจฺจิชฺชิสฺสติ, ตสฺส ปฏฺฐิสฺสณํ โทธาติ อาห ๗

แปล โดยอรรถ

๒ สกฺโก “อหิปี ตํ ปฏิพาหิตุํ น สกฺขิสฺสามิ, อุปายํ ปน เต วกฺขามิตี วตฺวา อุปายํ
อาจิจิ “คจฺจ ตวํ, รณโฏ ปสฺสนฺตสฺเสว, รตฺตวตฺถํ นิวาเสตฺวา อตฺตโน รุกฺขโต นิภขมิตฺวา คมนากาโร
ทสฺเสหิ, ถถ ตํ ราชา ‘เทวตา เม คจฺจติ, นิเวตฺตาเปสฺสามิ นนฺติ นานปฺกาเรน ยาจิสฺสติ, ถถ นํ
วเทยฺยาลิ ‘ตวํ ‘เอกสตราชาโน สทฺธิ อคฺคฺมเหสีทียิ อาเนตฺวา เตสํ คลโลทิตน พลีสํ กริสฺสามิตี มยฺหํ
อายุจิจิตฺวา อคฺคฺเสนสฺส รณโฏ เทวี่ โอหยา อาคโต; นาหํ ตาหิสฺสส มฺสวาทิสฺส พลีสํ สมนฺจิชฺชิสฺสามิตี;
เอวํ กิร วุตฺเต, ราชา ตํ อานาเปสฺสติ, สธา รณโฏ ฆมฺมํ เทเสตฺวา เอตฺตกสฺส ชนสฺส ชีวิททานํ
ทสฺสตีติ ๗ อิมินา การณฺน สกฺโก เทวตยา อิมํ อุปายํ อาจิจิ ๗ เทวตา ตถา อกาลิ ๗ ราชาปิ
ตํ อานาเปสิ ๗

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย

ฉบับ.๓ อัญมณีปริส วตฤ น.๑๑๑-๑๑๒

แปล โดยพยัญชนะ

๑ อตีเต พาราณสีรณโฏ ปุตโต เอกํ **นิโครรูกุข** อุปสงกมิตวา ตตถ **นิพพตตาย** เทวตยา **อายาจิ** “**สามิ** เทวราช อิมสุมี ชมพูทีเป **เอกสตราชาโน** เอกสตอคคมเฮลีย, **สจาท** ปิตุ อจฺเจยน รชฺชํ ลภิสสามิ, เอเตสํ คลโลทิตน **พลี** กริสสามิติ ฯ”

๑. ในกาลอันเป็นไปล่วงแล้ว อ.พระโอรส ของพระราชาแห่งพระนครชื่อว่าพาราณสี เสด็จเข้าไปหาแล้ว **ซึ่งต้นไทร** ต้นหนึ่ง **ทรงบวงสรวงแล้ว** ต่อเทวดา **ผู้บังเกิดแล้ว (ที่ต้นไทร)** นั้น ว่า ข้าแต่เทวราช **ผู้เป็นเจ้าของ** **อ.พระราชาผู้มีร้อยหนึ่งเป็นประมาณ** ท. อ.พระอัครมहेลียผู้มีร้อยหนึ่งเป็นประมาณ ท. ในชมพูทวีป นี้ **(มีอยู่)**, **ถ้า** อ.ข้าพเจ้า จักได้ ซึ่งความเป็นแห่งพระราชา โดยอันล่วงไป แห่งพระบิดา **ไซริ**, **(อ.ข้าพเจ้า)** จักกระทำ **ซึ่งการบวงสรวง** ด้วยเลือดในลำคอ **(ของพระราชา ท.)** เหล่านั้น ดังนี้ ฯ

โส, ปิตริ **กาลกเต**, รชฺชํ ปตฺวา “เทวตยา เม อานุกาเวน รชฺชํ **ปตฺต**, พลิมสุสา กริสสามิติ มหตียา เสนาย นิภขมิตวา เอกํ ราชานํ อตฺตโน วเส **วตเตตฺวา** เตน สทุธิ อปรมปิ อปรมปีติ สพุเพ ราชานอ อตฺตโน วเส กตฺวา สทุธิ อคฺคมเฮลียิ อาทาย คจฺจนโต, อคฺคเสนสฺส นาม สพุพกนิภจฺจสฺส รณโฏ ชมมทินนา นาม อคฺคมเฮลียิ ครุคพฺภา, **ตํ** **โอทาย** คนฺตฺวา “เอตฺตํ ชนํ **วิสปานก** ปายตฺวา มาเรสสามิติ รุกขมูลํ โสธาเปสิ ฯ”

(อ.พระโอรส) นั้น, ครั้นเมื่อพระบิดา **เป็นผู้มีกัลยาณกรทกระทำแล้ว (มีอยู่)**, ทรงถึงแล้ว ซึ่งความเป็นแห่งพระราชา **(ทรงดำริแล้ว)** ว่า อ.ความเป็นแห่งพระราชา อันเรา **ถึงแล้ว** ด้วยอานุกาพ ของเทวดา, **(อ.เรา)** จักกระทำ **ซึ่งการบวงสรวง (แก่เทวดา)** นั้น **ดังนี้** เสด็จออกไปแล้ว ด้วยเสนา หมู่ใหญ่ ทรงยังพระราชา พระองค์หนึ่ง **ให้เป็นไปแล้ว** ในอำนาจ ของพระองค์ ทรงกระทำแล้ว ซึ่งพระราชา ท. ทั้งปวง **คือ (ซึ่งพระราชา)** แม้อีก **(ซึ่งพระราชา)** แม้อีก กับ **(ด้วยพระราชา)** นั้น ในอำนาจ ของพระองค์ ทรงพาเสด็จไปอยู่ กับ ด้วยพระอัครมहेลีย ท., ทรงละแล้ว ซึ่ง -อ. พระอัครมहेลีย พระนามว่า ธรรมทินนา ของพระราชาผู้น้อยที่สุดแห่งพระราชาทั้งปวง พระนามว่า อคฺคเสน เป็นผู้มีพระกรรมหนัก **(ย่อมเป็น)**, **-(พระอัครมहेลีย พระนามว่าธรรมทินนา) นั้น** เสด็จไปแล้ว **(ทรงดำริแล้ว)** ว่า **(อ.เรา)** ยังชน ผู้มีประมาณเท่านี้ ให้เต็มแล้ว **ซึ่งนำอันบุคคลพึงเต็มอันเจ็ดด้วยยาพิษ** จักให้ตาย **ดังนี้ (ยังบุคคล)** ให้ชำระแล้ว ซึ่งโคนแห่งต้นไม้ ฯ

เทวดา **จินเตลี** “อัย ราชา เอตุตเถ ราชาน โคนหนโต มํ นิสสาย คณหาติ, เตสํ **คัลโลหิตน** มยหํ พลิกมมํ กาทุกาโม, **สเจ** ปนายํ เอเต **มาเตสฺสตี**, ชมพูทีเป **ราชวโส** อัจฉิซฺชิสฺสตี, **รุกขมูลปี** เม **อสฺจิ** ภวิสฺสตี, สกฺขิสฺสामी นุ โข ตํ นิวาเรตฺตุนตี ฯ”

อ.เทวดา **คิดแล้ว** ว่า อ.พระราชานี้ เมื่อทรงจับ ซึ่งพระราชานี้ ผู้มีประมาณเท่านี้ ทรงอาศัยแล้ว ซึ่งเรา ย่อมทรงจับ, **(อ.พระราชานี้)** เป็นผู้ใคร่เพื่ออันทรงกระทำ ซึ่งพลีกรรม แก่เรา **ด้วยพระโลหิตในลำพระศอก (ของพระราชานี้)** เหล่านั้น (ย่อมเป็น), ก็ **ถ้า** **(อ.พระราชานี้)** นี้ **จักทรงฆ่า (ซึ่งพระราชานี้)** เหล่านั้น **ไซ้**, **อ.วงศ์แห่งพระราชานี้** ในชมพูทวีป จักขาดสูญ, แม้ **อ.โคนแห่งต้นไม้** ของเรา **เป็นสถานที่ไม่สะอาด** จักเป็น, **(อ.เรา)** จักอาจ เพื่ออันห้าม **(ซึ่งพระราชานี้)** นั้น หรือหนอแล **ดังนี้** ฯ”

สา อุปราชนตี “นาหํ สกฺขิสฺสामीตี ญตฺวา อภฺญํ เทวตํ **อุปสงฺกมิตฺวา** ตมตฺถํ อารีเจตฺวา “ตวํ สกฺขิสฺสาลีตี อาห ฯ”

(อ.เทวดา) นั้น ใคร่ครวญอยู่ รู้แล้ว ว่า อ.เรา จักไม่อาจ **ดังนี้** **เข้าไปหาแล้ว** ซึ่งเทวดา ตนอื่น บอกแล้ว ซึ่งเนื้อความ นั้น กล่าวแล้ว ว่า อ.ท่าน จักอาจ **(หรือ)** **ดังนี้** ฯ”

ตายปี ปฏิภิตตา อณฺฐปี อณฺฐปีติ เอิ สกลจกฺวาทเหตวโย อุปสงฺกมิตฺวา ตาหิปี ปฏิภิตตา
จตฺนุณี มหาราชานํ สนฺตีกํ คนฺตฺวา

(อ.เทวดานั้น) ผู้ (อันเทวดา) แม่นั้น ห้ามแล้ว เข้าไปหาแล้ว ซึ่งเทวดาในจักรวาลทั้งสิ้น ท. อย่างนี้ คือ
(ซึ่งเทวดา) แม่นั้น (ซึ่งเทวดา) แม่นั้น ผู้ (อันเทวดา ท.) แม่เหล่านั้น ห้ามแล้ว ไปแล้ว ผู้สำนัก
ของท้าวมหาราช ท. สี่

“มยํ น สกฺโกม, อมฺหากํ ปน ราชา อมฺเหติ ปุณฺณฺน จ ปุณฺณาย จ วิสิฏฺฐุ, ตํ ปุจฺจติ เตหิปี
ปฏิภิตฺตกาเล สกฺกํ อุปสงฺกมิตฺวา ตมตฺถํ อโรเจตฺวา “เทว ตุมฺहेสุ อปฺปิสฺสูกตฺตํ อปฺนเนสฺ,
ขตฺตยวโส อุจฺฉิขฺชิสฺสติ, ตสฺส ปฏิสฺสรณํ โทถาติ อาท ฯ”

เข้าไปเฝ้าแล้ว ซึ่งท้าวสักกะ ในกาล (แห่งตน อันท้าวมหาราช ท. สี่) แม่เหล่านั้น ทรงห้ามแล้ว ว่า
อ.เรา ท. ย่อมไม่อาจ, ส่วนว่า อ.พระราชา ของเรา ท. เป็นผู้พิเศษ กว่าเรา ท. โดยบุญด้วย
โดยปัญญาด้วย (ย่อมเป็น), (อ.ท่าน) จงทูลถาม (ซึ่งพระราชา) นั้น ดังนี้ กราบทูลแล้ว ซึ่งเนื้อความ นั้น
กราบทูลแล้ว ว่า ข้าแต่เทพเจ้า ครั้นเมื่อพระองค์ ทรงถึงทั่วแล้ว ซึ่งความเป็นแห่งบุคคลผู้มีความ
ขวนขวายน้อย, อ.วงศ์แห่งกษัตริย์ จักขาดสูญ, (อ.พระองค์) เป็นที่พึงเฉพาะ (ของวงศ์แห่งกษัตริย์) นั้น
จงเป็น ดังนี้ ฯ”

แปล โดยอรธ

๒ สกุโก "อหิปี ตํ ปฎิพาหิตุํ น สกุขิสฺสามิ, อุบายํ ปน เต **วฤขามิ**ตี วตฺวา อุบายํ อาจิกฺขิ "คจฺจน ตวํ, รมฺโณ ปสฺสนตฺสเสว, **รตฺตวตฺถ**ํ นิวาเสตฺวา อตฺตโน รุกฺขโต นิภมิตฺวา คมนาการํ ทสฺเสหิ, **อถ** ตํ ราชา 'เทวตา เม คจฺจนติ, นีวตฺตาเปสฺสามิ นนฺติ' นานปฺกาเรน ยาจิสฺสติ,

๒ ท้าวสักกะตรัสว่า "แม่เราก็ไม่อาจเพื่อจะห้ามพระราชานั้น, แต่**จักบอก**อุบายแก่ท่าน" แล้วทรงบอกอุบายว่า "ไปเถิดท่าน, เมื่อพระราชาทรงเห็นอยู่นั้นแล, ท่านจงนุ่ง**ผ้าแดง** แสดงอาการดุจออกไปจากต้นไม้อของตน, **เมื่อเช่นนั้น** พระราชาทรงดำริว่า "เทวดาของเราไปอยู่, เราจักให้เทวดานั้นกลับมา" แล้วจักอ้อนวอนท่านด้วยประการต่าง ๆ,

อถ นํ **วเพยฺยาลี** 'ตวํ 'เอกสตราชาโน สหฺธิ อคฺคมเหสีหิ อาเนตฺวา เตสํ คลฺโลทิตฺเตน พลีกริสฺสามิตี มยฺหํ **อายาจิตฺวา** อุกฺคเสนสฺส รมฺโณ เทวี โอิหยา อาคโต; นหํ ตาทิสฺสสฺส มฺสาวาทิสฺส พลีสมฺปฎิจฺฉิสฺสามิตี; **เอวํ** กิร วุตฺเต, ราชา ตํ อานาเปสฺสติ, สฺวา รมฺโณ ฐมฺมํ เทเสตฺวา อตฺตกฺกสฺส ชนสฺส ชีวิตทานํ ทสฺสตีตี ฯ

เมื่อเช่นนั้น ท่าน**พึงกล่าว**กะพระราชานั้นว่า 'ท่าน**บน**ต่อเราไว้ว่า จักนำพระราชา ๑๐๑ กับพระอัคกรมเหสีทั้งหลายมาทำพลีด้วยโลหิตในลำพระศอกของพระราชานั้น' (แต่) ทรงทั้งพระเทวีของพระเจ้าอุคคเสนไว้แล้วเสด็จมา; เราจักไม่รับพลีของคนผู้มักพูดเท็จ เช่นกับพระองค์; **นัยว่า** เมื่อท่านกล่าวอย่างนี้, พระราชาก็ให้นำพระเทวีนั้นมา, พระเทวีนั้น จักแสดงธรรมแก่พระราชานี้ ให้ชีวิตท่านแก่ชนมีประมาณเท่านี้" ฯ

อิมินา การณฺน **สกุโก** เทวตฺยา อิมํ อุบายํ อาจิกฺขิ ฯ เทวตา ตถา อากสิ ฯ ราชาปิ ตํ **อานาเปสิ** ฯ

ท้าวสักกะ ตรีสบอกอุบายนี้แก่เทวดาด้วยเหตุนี้ ฯ เทวดาได้กระทำตามนั้นแล้ว ฯ แม่พระราชารับสั่งให้นำพระเทวีนั้นมาแล้ว ฯ